

PRESUDA SUDA

17. prosinca 1981.(*)

„Sredstva za zaštitu bilja – Registracija – Mjere s istovrsnim učinkom”

U predmetu 272/80,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputilo šesto vijeće Gerechthofa Den Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu, Nizozemska), u kaznenom postupku koji se pred njim vodi protiv

Frans-Nederlandse Maatschappij voor Biologische Producten BV, sa sjedištem u Rotterdamu, Oudorpweg 54,

o tumačenju članka 30. Ugovora o EEZ-u s obzirom na nizozemsko zakonodavstvo iz 1962. u području fitofarmaceutskih sredstava,

SUD,

u sastavu: J. Mertens de Wilmars, predsjednik, G. Bosco, O. Due i A. Touffait, predsjednici vijeća, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O’Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Chloros i F. Grévisse, suci,

nezavisni odvjetnik: S. Rozès,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Odlukom od 29. listopada 1980., koju je Sud zaprimio 10. prosinca 1980., Gerechthof Den Haag (Regionalni žalbeni sud u Haagu), uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u pitanje o tumačenju članka 30. i 36. Ugovora o EEZ-u kako bi mogao ocijeniti usklađenost nizozemskog zakona o registraciji sredstava za zaštitu bilja s pravom Zajednice.
- 2 Pitanje je postavljeno u žalbenom postupku protiv prvostupanjske presude kojom se Frans-Nederlandse Maatschappij voor Biologische Producten BV osuđuje na novčanu kaznu zbog povrede članka 2. prvog stavka Bestrijdingsmiddelenweta (Zakon o sredstvima za zaštitu bilja) iz 1962. kojim se zabranjuje prodaja, skladištenje ili uporaba sredstava za zaštitu bilja koja nisu registrirana u skladu s tim zakonom.
- 3 Dotično društvo uvezilo je u Nizozemsku, ondje prodavalo ili isporučivalo određenu količinu sredstva za zaštitu bilja zvanog „Fumicot Fumispore”, koje kao djelatnu tvar sadrži otrovnu tvar parahidroksifenil-salicilamid. To je sredstvo bilo zakonito

stavljeno u promet u Francuskoj, ali u Nizozemskoj nije bilo registrirano u skladu s gore navedenim zakonom.

- 4 U Nizozemskoj je na snazi sustav registracije koji je uspostavljen Zakonom iz 1962. u cilju zaštite javnog zdravlja. Taj sustav načelno zabranjuje uporabu takvih sredstava bez prethodne registracije. Uvjeti za registraciju odnose se na sastav, učinkovitost i neškodljivost tih sredstava kao i na informacije za korisnike na njihovoj ambalaži. Troškove laboratorijskih ispitivanja je u skladu s propisima koji su bili na snazi u vrijeme spornih događaja trebao snositi tužitelj.
- 5 Predmetno trgovačko društvo istaknulo je da je dotični sustav registracije nespojiv s odredbama prava Zajednice kojima se zabranjuju količinska ograničenja uvoza i mjere s istovrsnim učinkom i da zbog toga ne može služiti kao pravna osnova njegova kaznenog progona.
- 6 Kako bi mogao odlučiti o tom pitanju, Gerechthshof (Žalbeni sud) je Sudu postavio sljedeće pitanje:

„Je li sustav nizozemskog zakona o sredstvima za zaštitu bilja iz 1962. spojiv s člankom 30. Ugovora o EEZ-u u mjeri u kojoj u Nizozemskoj zabranjuje stavljanje u promet proizvoda podrijetlom iz druge države članice u kojoj je on bio zakonito stavljen u promet i u kojoj ispunjava zakonske zahtjeve kojima se štite isti imperativni zahtjevi javnoga zdravlja kao i navedenim nizozemskim zakonom iz 1962.?”
- 7 Komisija ističe da sve dok na razini Zajednice nije uspostavljeno priznavanje registracija u području sredstava za zaštitu bilja, države članice slobodno u interesu javnoga zdravlja zabranjuju uvoz i stavljanje u promet takvih sredstava podrijetlom iz druge države članice u kojoj su ona bila zakonito stavljena u promet.
- 8 Danska, talijanska i nizozemska vlada te vlada Ujedinjene Kraljevine upozoravaju na opasnosti koje ta sredstva mogu prouzročiti za zdravlje i okoliš općenito te skreću pozornost na razlike u nadzoru koje proizlaze prije svega iz razlika u klimatskim uvjetima. Ne sporeći da takva nacionalna pravila mogu biti prepreka trgovini među državama članicama, zakonitost te vrste propisa utemeljuju na iznimci predviđenoj člankom 36. Ugovora o EEZ-u, koja se zasniva na imperativu zaštite javnoga zdravlja.
- 9 Iako Sud u postupku pokrenutom na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u ne odlučuje o usklađenosti pravila nacionalnoga prava s odredbama prava Zajednice, svejedno je nadležan nacionalnom sudu osigurati sve elemente koji se odnose na tumačenje prava Zajednice, a koji će mu omogućiti da odluči o usklađenosti tih pravila s dotičnim pravilom prava Zajednice. Stoga postavljeno pitanje valja shvatiti tako da se njime u biti želi saznati jesu li i ako jesu, u kojoj mjeri, sustav i podrobni postupci registracije sredstava za zaštitu bilja opravdani s obzirom na zahtjeve članka 30. i 36. Ugovora o EEZ-u.
- 10 Iako se pitanje, onako kako je postavljeno Sudu, odnosi samo na tumačenje članka 30. Ugovora, da bi se na njega odgovorilo, valja razmotriti vezu između općeg pravila propisanog tim člankom i iznimke od tog pravila predviđene člankom 36. Ugovora.
- 11 Prema članku 30. Ugovora o EEZ-u, među državama članicama zabranjena su količinska ograničenja uvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom. Međutim, to opće pravilo upućuje osobito na članak 36. prema kojem odredbe članka 30. do 34. ne

isključuju zabrane ili ograničenja uvoza koji su opravdani, između ostalog, razlozima „zaštite zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka”. Međutim, zadnjom rečenicom članka 36. precizira se da „te zabrane ili ograničenja ne smiju biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničavanja trgovine među državama članicama.”

- 12 Valja napomenuti da u vrijeme spornih događaja u Zajednici nisu postojala zajednička ili usklađena pravila u pogledu proizvodnje ili stavljanja u promet sredstava za zaštitu bilja. U nedostatku usklađenosti na razini Zajednice, države članice same su odlučivale o razini zaštite zdravlja i života ljudi koju će osigurati a, osobito, o strogoći kontrola koje će provoditi (presuda od 20. svibnja 1976., de Peijper, C-104/75, Zb., str. 635.), pri čemu su trebale voditi računa o tome da je i sama sloboda njihova djelovanja ograničena Ugovorom.
- 13 U tom pogledu nije sporno da su dotična nacionalna pravila namijenjena zaštitu javnoga zdravlja i da stoga potpadaju pod iznimku koja je predviđena člankom 36. Dakle, mjere nadzora koje primjenjuju nizozemska tijela vlasti, osobito u pogledu registracije proizvoda, načelno se ne mogu osporavati. Međutim, to utvrđenje svejedno ostavlja otvorenim pitanje mogu li podrobni postupci registracije, na koje je upozorio nacionalni sud, možda predstavljati prikriveno ograničavanje trgovine među državama članicama u smislu zadnje rečenice članka 36., imajući u vidu, s jedne strane, opasnu narav proizvoda a, s druge strane, činjenicu da je proizvod bio registriran u državi članici u kojoj je bio zakonito stavljen u promet.
- 14 Iako država članica može slobodno zahtijevati da proizvod poput ovog ovdje razmatranog, koji je već bio registriran u drugoj državi članici, bude podvrgnut novom postupku provjere i registracije, tijela vlasti država članica ipak moraju doprinijeti pojednostavljenju nadzora u trgovini unutar Zajednice. Iz navedenoga proizlazi da ne smiju nepotrebno zahtijevati tehnološke ili kemijske analize ili laboratorijska ispitivanja ako su te analize i ispitivanja već bili provedeni u drugoj državi članici i ako su tim tijelima dostupni njihovi rezultati ili im se na njihov zahtjev mogu učiniti dostupnima.
- 15 Zbog istih razloga država članica koja provodi postupak registracije mora paziti da ne prouzroči nepotrebne troškove nadzora ako rezultati nadzora koji je bio proveden u državi članici podrijetla ispunjavaju zahtjeve zaštite javnoga zdravlja u državi članici uvoznici. Nasuprot tomu, već sama činjenica da ti troškovi predstavljaju veći teret za trgovca koji u promet stavlja male količine registriranog proizvoda nego za njegova konkurenta koji u promet stavlja puno veće količine, ne opravdava zaključak da ti troškovi predstavljaju proizvoljnu diskriminaciju ili prikriveno ograničavanje u smislu članka 36.
- 16 Stoga na postavljeno pitanje treba odgovoriti da iz članka 30. u vezi s člankom 36. Ugovora proizlazi da državi članici nije zabranjeno da za sredstva za zaštitu bilja zahtijeva prethodnu registraciju čak i ako su ti proizvodi već bili registrirani u drugoj državi članici. Međutim, tijela vlasti države uvoznice ne smiju nepotrebno zahtijevati tehnološke ili kemijske analize ili laboratorijska ispitivanja kada su iste analize i ispitivanja već bili provedeni u drugoj državi članici i kada su njihovi rezultati dostupni tim tijelima ili im se na njihov zahtjev mogu učiniti dostupnima.
- 17 Na nacionalnom je sudu da s obzirom na prethodna razmatranja ispita jesu li i ako jesu, u kojoj mjeri, postupci registracije određeni nacionalnim zakonodavstvom opravdani člankom 36.

Troškovi

- 18 Troškovi danske, talijanske i nizozemske vlade, vlade Ujedinjene Kraljevine i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

kao odgovor na pitanje koje mu je odlukom od 29. listopada 1980., upisanom pri Sudu 10. prosinca 1980., uputio Gerechtshof Den Haag (Žalbeni sud u Haagu), odlučuje:

Iz članka 30. u vezi s člankom 36. Ugovora proizlazi da državi članici nije zabranjeno da za sredstva za zaštitu bilja zahtijeva prethodnu registraciju čak i ako su ti proizvodi već bili registrirani u drugoj državi članici. Međutim, tijela vlasti države uvoznice ne smiju nepotrebno zahtijevati tehnološke ili kemijske analize ili laboratorijska ispitivanja kada su iste analize i ispitivanja već bili provedeni u drugoj državi članici i kada su njihovi rezultati dostupni tim tijelima ili im se na njihov zahtjev mogu učiniti dostupnima.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgju 17. prosinca 1981.

[Potpisi]

* Jezik postupka: nizozemski